

FILIPINO

Kwarter 1: Supplemental 2 PAGGAMIT NG PANG-UGNAY SA PAGSASALAYSAY

Paunang Salita

Bilang tugon sa makabagong tunguhin sa pagkatuto ay binuo ang serye ng modyul na ito. Nilalaman nito ang mga lubhang mahahalagang kasanayang pampagkatuto o Most Essential Learning Competencies (MELC) sa ilalim ng kasalukuyang kalagayan ng edukasyon. Upang matugunan ang hamong kinakaharap sa edukasyon, kalusugan at kaligtasan malaking tulong ang modyul na ito sa patuloy na pag-aaral ng kabataan sa loob at labas ng paaralan sa pakikipagtulungan ng mga magulang at tagagabay

Inaasahan na ang modyul na ito ay higit na makatutulong sa paglinang ng kasanayan at kakayahan ng mga mag-aaral.

PAGGAMIT NG PANG-UGNAY SA PAGSASALAYSAY

Panimula:

Magandang araw!

Kumusta ka na? Mahilig ka bang makipagkuwentuhan? O di kaya ay madalas hindi mo maiwasang magsalaysay? Tamang-tama ang mga gawain natin sa modyul na ito, matutulungan ka nito upang maging maayos ang daloy ng iyong pagsasalaysay. Sa modyul na ito, magagamit mo ang mga piling pang-ugnay na angkop sa iyong salaysay.

Kaya tara na! umpisahan na natin.

Sa supplemental na ito, inaasahan na inaasahan na nagagamit mo ang mga angkop na pang – ugnay sa pagsasalaysay.

Layunin

Unang lumaban si Sulayman sa halimaw na umalipin sa mga kaawa – awang taga Maguindanao. Sa dakong huli si Indarapatra ang nagwagi sa laban sa mga halimaw. Sa madaling sabi, nailigtas nina Indarapatra at Sulayman ang mag taga – Maguindanao.

Pansinin ang mga salitang may salungguhit sa pagsasalaysay. Masasabi mo ba ang tawag sa mga salitang ito? _____

Kung **pang – ugnay** ang isinagot mo ay tama ka! **Cohesive devices** ang tawag sa Ingles ng mga salitang nagsasama-sama o nag-uugnay ng isang ideya sa mga kasunod na ideya. Pasalita man o pasulat, nakatutulong ito sa pag-unawa ng mensahe ng isang diskurso. Sa komunikatibong gramatika ng wikang Filipino, tinatawag itong **pang-ugnay**, ito ay mga salitang nagpapakita ng relasyon ng dalawang yunit sa pangungusap, maaaring salita, dalawang parirala o ng dalawang sugnay.

May mga angkop na pang-ugnay na ginagamit sa **pagsasalaysay**. Nagamit ang pang – ugnay sa pagsisimula, pagpapadaloy ng mga pangyayari, hanggang sa pagwawakas ng pagsasalaysay. Halika, kilalanin mo pa nang lubusan ang mga pang – ugnay:

Ginagamit sa pagsusunod – sunod ng pangyayari ang mga pang – ugnay o panandang pandiskurso. Narito ang mahahalagang gamit nito.

A. PAGDARAGDAG AT PAG – IISA NG MGA IMPORMASYON

•Ginagamit ang pang – ugnay sa bahaging ito sa paglalahad ng pagkakasunod – sunod ng mga pangyayari o paiba – isa ng mga impormasyon.

Kabilang dito ang sumusunod na mga salita:

1. Unang	5. Saka	9. Isa pa
2. Sa dakong huli	6. unang	10. Gayon din
3. Sa madaling sabi	7. Sumunod na araw	
4. Pagkatapos	8. Pati	

Mga Halimbawang Pangungusap:

1. **Unang** ipinaalam ang mensahe sa lahat ng ulongguro hinggil sa paligsahan.
2. **Sunod** namang ibinahagi ng mga ulongguro ang impormasyon sa pamamagitan ng pagkakaroon ng pagpupulong ng mga kagawaran sa bawat paaralan.
3. **Saka** ipinahayag ng mga dalubguro sa lahat ang mga dapat isaalang-alang

sa gagawing paligsahan.

4. **Gayon din**, ang mga mag-aaral ay magtitipon-tipon sa iisang silid para sa preliminaryong gawain sa malikhaing pagsulat na pandistrito.
5. **Sa dakong huli**, pipiliin ng mga huradong guro ang siyang ilalaban para sa pandibisyong paligsahan. Inaasahan ang buong suporta ng lahat ng Kagawaran ng Filipino sa lahat ng paaralan tungo sa ikapagtataguyod ng wikang Filipino bilang wika ng karunungan.

B. PAGPAPAHAYAG NG MGA KAUGNAYANG LOHIKAL

- Ginagamit ang pang – ugnay sa bahaging ito ng paglalahad ng dahilan at bunga, paraan at layunin, paraan at resulta, at maging sa pagpapahayag ng kondisyon at kinalabasan.

Kabilang na pang – ugnay sa bahaging ito ang sumusunod:

1. Dahil sa
2. Sapagkat
3. Kasi

Mga Halimbawang Pangungusap:

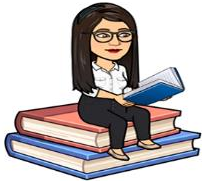
1. Naapektuhan nang lubos ang kabuhayan ng mga mahihirap na kababayan **dahil sa** masamang dulot ng pandemya.
2. Sa kabila ng nararanasang pandemya, marami pa rin ang handang tumulong **sapagkat** ang mga Pilipino ay likas na matulungin at mapagmahal sa kapwa.

Samantalang sa paglalahad ng bunga at resulta, ginagamit ang mga pang-ugnay na:

1. Kaya
2. Kung kaya
3. Kaya naman
4. Tuloy
5. Bunga

Mga Halimbawang Pangungusap:

1. Magsasagawa ng paligsahan sa malikhaing pagsulat ang Pandibisyong Sangay ng Laguna kaugnay ng pagdiriwang ng Buwan ng Wika **kaya naman** kaagad na ipinakalat ang memorandum sa lahat ng paaralan sa dibisyon.
2. Maraming mahuhusay na manunulat ang lumahok sa paligsahan **kung kaya** nahirapan ang mga hurado sa pagpili ng makakukuha ng unang puwesto.

Ngayon naman , bigyang pansin ang ginamit na pang-ugnay sa talata Ito upang mas maunawaan ninyo ang kung paano nga ba ginagamit ang mga pang-ugnay.

Noong **una** may isang magsasaka na sagana sa buhay. Nabago ang kaniyang pananaw **nang** minsang kumatok ang monghe sa kanyang tahanan **upang** humingi ng limos. Nagpasya siyang iwan ang karangyaan **at** gayahin ang monghe. **Nang una** ay nanibago siya. Minsan ay naaalala niya ang asarol na ginagamit niya sa pagtatanim at itinago **subalit** binabalik-balikan pa rin niya ito. Paglipas ng ilang taon ay nakapagdesisyon na ito, itapon ang asarol. **Dahil sa** kaniyang ginawa, nakaramdam siya ng tunay na kaligayahan. **Sa wakas** ay napalaya na niya ang sarili at nawala ang pagnanasa sa materyal na bagay.

Pansinin ang mga pang-ugnay na kulay pula. Makikita ang mga pang-ugnay na una, at, at nang una. Ito ay mga pang-ugnay na ginagamit sa pagdaragrag at pag-iisa ng mga impormasyon. Bigyang tuon naman ang mga pang-ugnay na nakakulay asul, ang mga ito ay nang , upang, subalit , dahil sa at sa wakas. Ito ay mga pang-ugnay na ginagamit sa mga pagpapahayag ng mga kaugnayang lohikal.

Sanggunian:

Mga Piling Pang-Ugnay Sa Pagsasalaysay | Filipino 10
<https://www.youtube.com/watch?v=aMXHhjgvZqc>